

LAUSUNTO
14.12.2007

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ymparisto.fi

Lausuntopyyntöne 1.11.2007

LAUSUNTO ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISTA KOSKEVASTA YMPÄRISTÖHALLINNON TYÖOHJELMALUONNOKSESTA

Yhteenveto

Rakennetulla ympäristöllä, kiinteistöjen ja infrastruktuurin rakentamisella, kunnossapidolla ja käytöllä on keskeinen merkitys yhteiskunnan energiakulutukseen ja ilmastovaikutuksiin. Ilmastomuutoksen vaikutukset koskevat laajasti koko rakennettua ympäristöä ja koko kiinteistö- ja rakentamisalaa.

Ei-toivottujen ympäristövaikutusten vähentäminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen edellyttävät valtioneuvostolta määrätietoista ja suunnitelmallista lainsäädäntöä, ohjausta ja viestintää. Erityisen tärkeää on julkisen hallinnon yhdyskuntien suunnittelua ja rakentamista, maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta sekä kiinteistöjen ja infrastruktuurin rakentamista, kunnossapitoa ja käyttöä koskeva ohjaus.

Energiätehokkuuden parantamiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen tähtäävän lainsäädännön ja säädösperustan kehittäminen ovat keskeisiä kestävästi rakennetun ympäristön toteuttamiselle sekä markkinoiden ja toimialan kehittämiseksi.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI pitää ilmastomuutokseen sopeutumista koskevaa ympäristöhallinnon työohjelmaa ajankohtaisena ja tarpeellisena. Ohjelmaluonnos on toisaalta varsin yleisluonteinen, mutta paikoin hyvin yksityiskohtainen.

RAKLI pitää tärkeänä, että valmisteltavassa työohjelmassa katetaan kaikki rakennettua ympäristöä koskevat keskeiset näkökulmat, alueidenkäyttö ja yhdyskunnat, kiinteistöt ja muu infrastruktuuri sekä niiden rakentaminen, korjausrakentaminen, kunnossapito ja käyttö. Ohjelman tulisi näin ollen kattaa myös liikennejärjestelmä, liikkuminen ja kuljetukset. Lisäksi rakentamista pitäisi tarkastella huomattavasti laajemmin pelkän uudisrakentamisen sijaan.

Ohjelman valmistelussa tulee huomioida valmisteltavana oleva korjausrakentamista koskeva valtioneuvoston periaatepäätös sekä liikennepoliittinen selonteko.

Koko rakennettua ympäristöä koskevat tavoitteet ja työohjelmat pitäisi liiton mielestä yleisesti valmistella laajempina kokonaisuuksina ylittäen hallinnonalojen rajat. Yhdyskuntiin liittyvien vaikutusten arvioinnissa valmistelu tulisi ulottaa koskemaan myös LVM:n hallinnonala.

Valmisteltua työohjelmaa tulee arvioida sen taloudellisten ja muiden vaikutusten kautta. Suunnitellut tavoitteet tulisi voida toteuttaa vähitellen ottaen huomioon taloudelliset resurssit niiden toteuttamiseksi. Työohjelmaa tulisi siksi toteuttaa harkiten 20/80 –periaatetta soveltaen ja halutunlaiseen toimintaan kannustaen.

Ilmastonmuutokseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä tutkimus- ja kehitystoiminta, seuranta ja ennakointi sekä tieto-, koulutus- ja ohjeaineiston tuottaminen samoin kuin niihin liittyvä viestintä ovat erittäin tärkeitä. Niiden osalta tarvittavia toimenpiteitä täytyy jatkossa päivittää tiedon ja osaamisen kertymisen myötä.

Esitetty aikataulus ja toteutusjärjestys vaikuttavat tässä vaiheessa perustelluilta.

Ehdotuksia ja yksityiskohtaisia kommentteja

Kuntien rooli työohjelman toteuttamiseksi on kaikkein keskeisin. Esitämme siksi, että ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa työohjelmaa voitaisiin pilotoida 1-3 valitussa kunnassa tai niiden erikseen osoittamalla alueella.

Alavien alueiden riskit sekä näiden kaavoitus ja rakentaminen kaipaavat erityistarkasteluja ja toimenpiteitä.

Kunnallisteknisen sadevesiviemäroinnin mitoitus vaikuttaa useissa tapauksissa liian pieneltä jo nykytilanteeseenkin nähden. Sadekuorman oletettu lisääntyminen pahentaa tilannetta nykyisestäään. Ministeriön tulisi harkita sadevesiviemäroinnin mitoituskuormitus määriteltäväksi tilastollisesti kerran 30 - 50 vuodessa tapahtuvaksi.

Voimistuvien tuulten vaikutusta kattoihin sekä siltä osin mahdollisesti tarvittavia toimenpiteitä on työohjelmassa tarpeen tarkastella omana erityiskysymyksenä.

Esitämme lisäksi pohdittavaksi, onko ministeriön tarpeen selvittää sateiden ja ilman mukana leviävien haitallisten aineiden vaikutuksia.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan yhteistyön tehostaminen Itämeren ympäristöalueiden osalta on mielestämme erittäin tärkeää.

Kehittämistoimenpiteet

Työohjelma ja siinä esitetyt toimenpiteet ovat tärkeitä koko kiinteistö- ja rakentamisalalle sekä RAKLI:n jäsenkunnalle. Toivomme sen vuoksi jatkossakin mahdollisuutta myötävaikuttaa työohjelmaan ja sen toteuttamiseen.

Esitämme lisäksi, että ministeriö varmistaisi, että valmisteilla oleva työohjelma voitaisiin sovittaa valmisteilla olevaan valtioneuvoston korjausrakentamisen periaatepäätökseen ja liikennepoliittiseen selontekoon. Esitämme lisäksi, että ministeriö ottaisi työohjelmassaan huomioon Tekesin Kestävä yhdyskunta –teknologiaohjelman ja sen suomat mahdollisuudet.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry kokoaa yhteen kiinteistöjen ja infrastruktuurin omistaja-, rakennuttaja-, käyttäjä-, sijoittaja- ja palveluntuottajaorganisaatiot. RAKLI toimii kiinteistö- ja rakentamisalan vaikuttajana, kehittäjänä, ammattilaisten verkottajana sekä tiedon tuottajana. RAKLI:n missio on: kilpailukykyä ja hyvinvointia asuin- ja toimintaympäristöstä.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

Jani Saarinen
Toimitusjohtaja

Erkki Aalto
Kehitysjohtaja